

ŻYCIE NOWOGRÓDZKIE

PISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Wychodzi codziennie.

Adres: Redakcji i Administracji
NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja Nr. 1,
Telefony Nr. 75, 100
CZYNNĄ CODZIENNIE z wyjątkiem świąt
od godz. 11 rano do godz. 2 w nocy.

CENA PRENUMERATY miesięcznie . 2.40

CENA OGŁOSZEN: przed tekstem 40 gr., w tekście (przed krenką) 50 gr., za tekstem 20 gr. za milimetr jednoszpaltowy, drobnie za wyraz 10 gr., posady i prace poszukiwane po 5 gr. za wyraz. Fantazyjne i tabele o 50% drożej.

VIDEANT CONSULES...

Za 7 dni ma zabrać się nowo wybrany Sejm. Stana się znów aktualne wszystkie te sprawy, które z istnieniem Sejmu są związane.

Brak w nim niektórych dawnych działaczy politycznym, weszli doń natomiast nowi ludzie. Naogół jednak wiele, bardzo wiele, nazwisk pozostało tych samych dobrze znających społeczeństwu z poprzedniej kadencji Sejmu.

Czy przyjdą doń z temi samemi nawywkami, czy też doświadczenia ostatnich miesięcy skłonia ich do wyrzeczenia się partyjnej oceny faktów, dowieemy się za kilka dni. Będzie też miał do rozstrzygnięcia Sejm sprawy istotnie ważne, które nie są zwykłą pracą ustawodawczą — będzie bowiem rozstrzygał — jak należało w Polsce przyjmować parlamentaryzm. Wogóle ugrupowania polityczne zarówno z prawej, jak z lewej strony Izby Poselskiej domagały się już oddawania zmiany Konstytucji w sensie usprawnienia prac ustawodawczych i skoordynowania pracy Rządu i Sejmu. Idzie teraz o to czy kwestje tę rozpatrywane będą pod kątem widzenia istotnych potrzeb państwa, czy też rozstrzygane będą pod kątem osobistych sympatyj i antypatyj.

Doświadczenia z ubiegłych lat dowiodły, jak szkodliwa jest rzeczą traktowanie spraw państwowych ze stanowiska osób w grę wchodzących, a przeciw interesowi państwa. Spodziewać się przeto należy, że w obecnej chwili te walory straciły już swoją cechę szkodliwości i wybrani posłowie staną na stanowisku państwowem.

Nie wolno nam zapominać, że w tym momencie państwo znajduje się w szczególnie trudnej sytuacji.

Gdyby wzorem dawnych lat miało w Sejmie ponownie zapanać warcholstwo a teren Sejmu zamiast pracy państwowej twórczej miał stać się terenem walki partyjnej, społeczeństwo musiałoby stracić zaufanie do parlamentaryzmu na czas dłuższy. Od tego bowiem, jakie stanowisko zajmą kluby w czekających Sejm pracach zależy będzie nie tylko zaufanie społeczeństwa ale przedewszystkiem zaufanie zagranicy, która wypadki w Polsce śledzi nader starannie.

Sytuacja międzynarodowa naogół nie jest łatwa. Wybuchające raz po raz konflikty grożące zachwianiem ogólnej równowagi politycznej domagają się pilnej baczności na sprawy graniczne — a brak skoordynowania prac Rządu i Sejmu musiałby wywrzeć na sprawy polskie wpływ najfatalniejszy. Odbudowane przez Rząd Marszałka Piłsudskiego zaufanie zagranicy do nas nie może ulec zachwianiu i praca w tym kierunku musi być kontynuowana. Przedewszystkiem zaś musi znaleźć trwałe warunki i podstawy w odpowiedniej zmianie Konstytucji przez wzmocnienie władzy wykonawczej. Postulat ten niejednokrotnie wysuwany za poprzedniej kadencji musi obecnie znaleźć urzeczywistnienie.

Pod temi hasłami odbywały się wybory i fo musi być przez nowo obrany Sejm zgodnie z in-

teresem Państwa przeprowadzone.

Równocześnie zaś czekają załatwienia sprawy natury społecznej i gospodarczej. Jako jedną z najważniejszych spraw należy wymienić sprawę podwyżki plac urzędników i pracowników państwowych, których pobory w chwili obecnej daleko odbiegają od norm minimum egzystencji i powodują częstokroć zrozumiałe rozgoryczenie w szeregach tych pracowników.

Niewątpliwie, że już w porównaniu budżetowym będą one odpowiednio uwzględnione tak, aby jeśli nie w pełni to w znacznej mierze naprawiły to zło, jakie z konieczności pracownicy ci byli zmuszeni znieść.

Ponad wszystkim zaś dominiować będzie interes państwa — tego się domagamy i domać nie przestaniemy.

Polityka niemiecka wobec Polski spotyka się z potępieniem opinii świata

BERLIN, (tel. własny), 20.III. Niemieckie Ministerstwo Spraw Zagranicznych nie zajęło dotychczas stanowiska w sprawie noweli racji polskiego dekretu o osiedlaniu się w strefie granicznej. Prasa inspirowana dowodzi nadal, że nowelizacja dekretu nie odpowiada przyrzeczeniom Polski i stwierdza, że w stworzonej sytuacji nie może być mowy o kontynuowaniu rokowań handlowych z Polską.

W berlińskich kołach politycznych panuje przekonanie, że pogroźki niemieckie nie należy traktować poważnie. Sytuacja niemiecka w stosunkach międzynarodowych jest niewyraźna. Zaostrza się jaskrawo i coraz bardziej konflikt z Rosją, a wypowiedzenie traktatu handlowego z Angją stawia Niemcy w trudne położenie. Dlatego spodziewać się należy, że Niemcy, które w stosunku do Polski, prowadzą politykę wroga, pogodzą się wcześniej czy później z koniecznością dojścia do porozumienia, zdając sobie sprawę, że opieranie się przy prawie osiedlenia na pograniczu Polski jest nielogiczne, gdyż stoi im otworem cały pozostały obszar Rzplitej.

Fakt zerwania rokowań, musi otworzyć wreszcie oczy światu na prawdziwe, dotychczas maskowane, zamiary pewnych nieprzejednanych kół niemieckich wobec Polski.

Zwrot ośrodka majątku ks. Radziwiłłowi

KOWNO, (tel. wł.), 20.III. Ks. Radziwiłł oddał majątek Radziwiłłowskiemu ośmiohektarowy majątek zajęty w swoim czasie na rzecz skarbu litewskiego.

Zamykanie świątyń w Sowietach

Prasa "sowiecka" donosi, iż w Orszy (Mohylewyszczyna) Rada Miejska postanowiła zamknąć 6 świątyń rozmaitych wyznań (kościół, cerkwi i bożnic).

Świątynie te będą zamienione częściowo na kluby robotnicze, częściowo na mieszkania.

Proces Hromady w Wilnie

Telefonom od własnego kor. z Wilna

13 dzień rozpraw

Pierwszy zeznaje świadek Bartoszewicz podkom. P. P. w Głębokiem, stwierdza on, że oskarżony Gawlińczyk zeznał, że na Białejrusi ma być powstanie a Hromada objmie rządy i miał być nawet ustalony skład personalny przyszłego rządu Białejrusi.

Sw. Dobrowolski, stwierdza, że oskarżony Rak-Michajłowski, namawiał go do wstąpienia do Hromady, gdyż to jest jedynym sposobem uratowania sytuacji gospodarczej, albowiem Hromada objmie rządy i rozdzieli ziemie między chłopów.

Sw. Outowski stwierdza, że Hromada nawoływała do przeciwstawiania się komasacji i parcelacji.

Sw. Grodzki zeznaje, iż do Hromady należało wielu komunistów z KPZB. Hromadę organizowali Tarszkiewicz i Rak-Michajłowski, przytem ten ostatni wielokrotnie interwenjował w sprawach komunistów oskarżonych o szpiegowstwo.

Sw. Kapucka stanowczo stwierdza, iż Hromada wydawała przepustki do Rosji, które były po tamtej stronie honorowane i za-

stepowały przepustki graniczne. Następnie świadek zeznaje, iż widział oskarżonego Rak-Michajłowskiego, biorącego udział w manifestacjach komunistycznych przed więzieniem Łukiskim w Wilnie.

Sw. Łukomski opowiada, że gdy był on wysłany na rewizję w okolicę Gródka, zwrócił się do nieznajomego mieszkańca wsi pod Gródkiem z zapytaniem gdzie mieszka komendant, ów nieznajomy nie podejrzewając, iż ma przed sobą funkcjonariusza Urzędu Śledczego odparł: o jakiego komendanta chodzi białoruskiego czy polskiego, jeśli o białoruskiego, to tam mieszka w tej chacie i wskazał na jeden z domów. Jak się dalej okazało owym białoruskim komendantem był niejaki Sieczka, aresztowany za dokonywanie napadów bandyckich.

Sw. Malutko zeznaje, że na jednym z zebrań Hromady omawiano sprawę powstania na Białejrusi przytem kierownicy zeznawali, iż Rosja Sowiecka przyrzekła pomoc.

W końcu zeznaje przy drzwiach zamkniętych por. Hercog.

Waldemaras

przewodniczącym delegacji litewskiej na rokowania w Królewcu

WARSZAWA, (telefon własny) 20.III. We wtorek 20 b. m. o godz. 11 rano posła polskiego w Berlinie p. Olszowskiego odwiedził poseł litewski w Berlinie Sidziskauskas i doręczył mu pismo treści następującej:

"Panie Ministrze rząd mój polecił mi poprosić Waszą Ekselencję, aby zechciał przesłać Jego Ekselencji panu Augustowi Zaleskiemu, Ministrowi Spraw Zagranicznych Rzplitej Polskiej następującą wiadomość: rząd litewski ma zaszczyt podać do wiadomości Rządu Rzplitej Polskiej w odpowiedzi na notę p. Ministra Spraw Zagranicznych Rzplitej Polskiej z dn. 15 marca 1928 r., że delegacji na konferencję litewsko-polskiej, która odbędzie się w Królewcu dn. 30 bm. przewodniczyć będzie Jego Ekselencja, prof. Waldemaras, prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Zagranicznych Litwy.

Zechce pan, panie Ministrze, przyjąć zapewnienie mego wysokiego poważania". Podpisał Sidziskauskas.

Prasa litewska o rokowaniach z Polską

Poważne rozbierności — Prasa opozycyjna nie wierzy w zdolności rządu do prowadzenia rokowań.

KOWNO (tel. własny) 20. III. Dzisiejsza prasa poświęca wiele uwagi bliskim rokowaniom litewsko-polskim.

"Lietuvos Aidas" pisze, że do doraźnych wyników w rokowaniach nie dojdzie dopóki Polska nie zaniecha przesładowania Litwinów na Wileńszczyźnie i pozwoli wrócić wysiedlonym do Wilna i dopóki nie zaniecha przygotowań do nowej awantury w Lidzie. Litwini nie dadzą się w Królewcu otumanic.

"Ritas" pisze, że chcemy czy nie chcemy musimy rozpocząć rozmowy z Polską. Podczas rokowań poprzednich w Kopenhageda stała za delegacją litewską cała Litwa, dziś oczy zwrócone w inną stronę.

"Lietuvos Zinios" protestuje przeciwko rozpoczęciu rokowań z Polską bez wysłuchania głosu przedstawicieli narodu i domaga się zwołania Sejmu w związku z rokowaniami z Polską.

Niedole i smutki

Gdzieś tam na wielkich drogach ludzkości w szalonym tempie idzie życie. Ścierają się wielkie namiętności, wre walka, kipi i pulsuje wszystko. U nas ten warki prąd życia toczy się z wolna—ale nie brak mu tych cieni.

Wije się ta nie wypadków, nie zawsze wesołych—i nie radości życia a smutkiem tchnących. Oto jakiś nie uznający cudzej własności człowiek w Stółcach gwałtem dokonuje eksprowacji a kronika notuje sucho:

W dniu 17 bm., o godz. 5-ej, nieznanemu osobnik z bronią w ręku dokonał napadu na mieszkanie Szymonowicza Wulfa, zam. w Stółcach, ul. Pocztowa 72. Zrabował 30 zł., zegarek złoty, 5 rubli złotych i słój konfitur. Pościg za sprawcą i dochodzenie w toku.

A potem znówu, jakaś niepokorniona żądza, jakaś wściekła namiętność jest sprawczyńią nie-szczęścia.

W dn. 17 bm., o godz. 24, wybuchł pożar w folw. Jatra, gm. poczopowskiej, pow. nowogródzkiego, na szkodę Juskiewicz Ireney. Spaliła się szopka, 12 krow, 2 cielat i 4 owce. Straty wynoszą 6240 zł. Szopa była zaasekurowana na 240 zł. Pożar powstał wskutek

podpalenia. Dochodzenie w toku.

Tam nienawiść dotknęła jednego człowieka i jego dobytek, tu znów nieznaną ręką rzuciła nieszczęście na cały szereg osób.

W nocy z 16 na 17 bm. we wsi Jaczno, gm. i pow. stołpeckiego, wskutek wynikłego pożaru w domu Andrzeja Benderowicza spaliło się 35 gospodarstwa. Akcja ratunkowa z powodu silnego wiatru, nocnej pory i braku narzędzi ratunkowych była niemożliwa. Ofiar w ludziach nie było. Strat. dotąd nieobliczono. Przyczyna pożaru niewiadoma. Dochodzenie w toku.

Feralna jakaś sobota. Bo oto w Lidzie, młody człowiek 28 letni Sulko Franciszek sięga po esencję octową aby położyć kres swemu życiu. Zamiar wykonał esencję wyoił, ale lekarz stanął mu na przeszkodzie, bo Sulko po przeplukaniu żołądka poszedł do domu. Jeśli ktoś ma pecha to nie tylko szczęścia na ziemi zaznać nie może, ale i na „drugą stronę” dostać mu się trudno.

Większe szczęścia w tym kierunku miał Ignacy Wasilewski miesz. wsi Szarkuny gm. sobotnickiej, który gardło brzytwą sobie poderzał i pożegnał się z tym światem.

OD ADMINISTRACJI

Wszystkich Szanownych Czytelników prosimy o wczesne odnowienie przedpłaty.

Czytelnikom, którzy dotychczas nie-uściłili prenumeraty wstrzymamy dalszą wysyłkę pisma.

Radjoprogram

WARSZAWA (FALA 1111).

Sroda 21 marca.

12.00. Sygnal czasu, hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie, komunikat lotniczo - meteorologiczny, oraz nadprogram.
15.00—15.20 Komunikaty: meteorologiczny, gospodarczy, samorządowy, oraz nadprogram.
15.20—15.30. Przerwa.
15.30—16.00. Odczyt z cyklu „Wykładów dla maturzystów szkół średnich p. t. „Wpływ warunków geograficznych na dzieje państw i narodów” — (dział „Historja”) — wygl. prof. Wl. Dzwonkowski.
16.00—16.25. Odczyt p. t. „Stan obecny i zadania szkół zawodowych zdobniczych” (z cyklu odczytów org. przez Min. W.R. i O. P.) — wygl. dyr. Jan Raszke.

16.25—16.40. Nadprogram i komunikaty.
15.40—17.05. „Skryzka pocztowa” (korespondencje bieżąca omówi dr. Marjan Stepowski.
17.05—17.20. Przerwa.
17.20—17.45. Odczyt p. t. „O robakach u dzieci” (dział Higijena i Medycyna) — wygl. dr. Frenkner.

17.45—18.15. Program dla dzieci. Transmisja z Krakowa.
18.15. Koncert w wykonaniu Orkiestry P.R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego i A. Scasola „Quo vadis”, uvertura (Edit. E. Salabert), 2. Ponicchielli: „Muzyka baletowa z opery „Gioconda”, 3. E. Carrolo: 2 serenady: 1) Canzone amoroza, 2) „Eders”, 4. P. Bucalossi: Bajazo — Valse, 5. Leoncavallo: „Brise de mer”, impromptu, 6. O. Respighi: „Nebel-Nebbie”.
18.55—19.05. Przerwa.
19.05—19.15. Komunikat rolniczy.
19.15—19.35. Rozmaitości.
19.35—20.00. Odczyt p. t. „Z biegiem rzek polskich—z biegiem Pilycy” (Dział „Krajoznawstwo”) — wygl. prof. Aleksander Janowski.
20.00—20.30. Odczyt organizowany przez Prezydium Rady Ministrów.
20.30. Koncert wieczorny. W przerwie biuletyn „Messenger Polonais” w języku francuskim.
22.00—22.05. Sygnal czasu i komunikat lotniczo - meteorologiczny.
22.05—22.20. Komunikaty PAT.

Czwartek 22 marca

12.00. Sygnal czasu, hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie, komunikat lotniczo - meteorologiczny, oraz nadprogram.
12.05—12.30. Odczyt organizowany staniem Min. W. R. i O. P. p. t. „Rapperswilskie Muzeum Narodowe w Warszawie” — wygl. p. dr. Władysław Szyszkowski.
12.30—13.00. Koncert dla młodzieży szkolnej z Filharmonji

GIEŁDA pieniężna i towarowa

DEWIZY: N. Jork 8.90 Zurich 171.63. Londyn 43.42 1/2—43.49. Paryż 35.09. Praga 26.41 1/2. Tendencja utrzymana.
Ruble złote — 4.76.
Dolary w przydatnym obrocie 8.88 1/2.

Papiery procentowe

5 1/2% premjowa 70 — 71—
6% dolarowa 85 — 86 1/2
10% „ kolejowa 102 1/2—103 1/2
5% „ konwersyjna — 67,
5% „ kolejowa 62 — 62 1/2
8% Bank Gosp. Kraj. 94.
5% „ Rolny 94.
4 1/2% ziemskie 56.25—56.35.
8% miejskie 79.25—79.—79.05.
5% ziemskie 83.
8% miejskie 63.50.
4% miejskie 94 1/2 94.75.

Złoty polski na giełdach zagranicznych w dn. 15. b.m. osiągnął za 100 złotych

Gdańsk 57.43—57.58. Berlin 46 35—47.05. N. Jork 11.25. Zurich 57.20. Londyn 43.48. Praga 37.50

Akcje

Bank Dyskontowy 123.
— Handlowy 123.
— Polski 147 1/2 — 148.
— Zachodni 32 1/2.
— Zw. Spół. Zarob.
Sila i Swiatlo 116.
Cukier 75.
Wegiel 97.
Nobel 125 —
Lilip 41.
Młodziejow 45.60—45.50
Starachowice 66—65.
Borkowski — 19.50
Firley 59—59.50.
Zawiercie 32
Wysoka 156.
Ostrowieckie — 85 1/2 — 86
Ciegielski — 43.
Zieleniewski — 171.
Pocisk — 11.25 — 11 — 11.25.
Tendencja na akcje slaba.

Na rynku Nowogródzkim płacono

ZIEMIOPŁODY: za 100 kg. w złotych
złoty 37,50—owies 43,75—gryka 42,50
jęczmień 43,75 — pszenica 56,25
słonecznik 12,50
Artykuły spożywcze ceny za 1 kg.
MAKA pszenna 1,15 zytina . . . 45
CHLEB: żytni 65% . . . 42
— pszenny . . . 20
— razowy . . . 35
KASZA: jęczmieńna 85, jaglana 1,00
gryczana 1,10, marna . . . 1,40
głoch 50, ryż . . . 1,20
NABIAŁ: mleko 1 litr . . . 40
masło 1 kg. 6,25, ser 1 kg. 1,30
jaja po . . . 12 gr. sztuka
CUKIER: kryształ za 1 kg. . . 1,60
MIĘSO: wołowe za 1 kg. . . 2,00
barania 1,80, cielęce 1,50, wieprz. 1,75
słonina 3,90, sadio . . . 3,90

Kawaler lat 25 inteligentny fachowiec z branży budowlanej, na posiadanie, ła drogą pragnie poznać w celu matrymonialnym pannę lub wdowę, niezależną, o dobrych zaletach. Wyznanie i wiek obojętne. Kaskawe zgłoszenia kierować do Administracji „Życia Nowogródzkiego” dla „Fachowiec”. 24

Osoba

z ukończoną szkołą gospodarczą zagranicą, inteligentna, wdowa, poszukuje zajęcia w charakterze gospodyni w większym lub mniejszym majątku. Łaskawe zgłoszenia listownie składać w Administracji „Życia Nowogródzkiego” dla „gospodyni”. 23

**Czy jesteś
członkiem
L. O. P. P.**

NOWE WYDANIE

arcydzieła Wł. SYROKOMLI

„Urodzony Jan Deboróg”

z portretem autora i 9-ciu ilustracjami Andriollego.

Przedmowę napisał i objaśnieniami tekst-opatrzył p. CZ. JANKOWSKI, okładkę ozdobił prof. FERD. RUSZCZYC.

Cena gr. 60, z przesyłką gr. 75.

Dostać można we wszystkich księgarniach. Sprawdzający bezpośrednio od wydawcy 5 lub więcej egzemplarzy—kosztów przesyłki nie ponoszą.

Adres wydawcy: ZYGMUNT NAGRODZKI, WIŁNO, ŻALWAŁNA Nr. 11-a.

Drobne kwoty mogą być przesyłane w znaczkach poczt.

Dnia 24 marca b. r. w Sali STRAŻY OGNIOWEJ, staniem Klubu Sportowego przy Gimnazjum Państwowem w NOWOGRODKU, zostanie odegrana komedycja

p. t. „KLUB KAWALERÓW” Bałuckiego oraz monologi.

Dochód przeznaczony na rzecz klubu i kolonij wycieczkowych.

Dnia 25 b. m. komedycja zostanie odegrana powtórnie DLA MŁODZIEŻY SZKOLNEJ.

Bilety do nabycia wcześniej w kiosku p. Michalskiego. 27.

NOWOOTWARTA JEDYNA POLSKA
CUKIERNIA - KAWIARNIA
w Nowogródku, W-Rynek—róg Mickiewicza
POLECA CODZIENNIE ŚWIEŻE WYROBY CUKIERNICZE

KUPON
na prawo korzystania z bezpłatnych porad prawnych „Życia Nowogródzkiego”.
Wyciąć i załączyć do listu.